

РЕЛІГІЇ В БІЛОРУСІЇ ЯК ПРИКЛАД КОЕКЗИСТЕНЦІЇ

Міхал Касяж

Університет Марії Кюрі-Склодовської, Люблин, Республіка Польща

Науковий керівник Кшиштоф Косєр, д-р філос. наук, професор

В Білорусії більша частина населення – православні, але є представники й інших релігій. Згідно з даними веб-сайту belarusfacts.by, православними себе вважають 82 відсотки громадян, в той час як 12 відсотків – католики, 2 відсотки – протестанти. Кількість послідовників іудаїзму становить близько 0,13 відсотка населення (дванадцять тисяч), а мусульман – близько 0,60 відсотка [1].

Мирне співіснування представників різних християнських конфесій, як і інших релігій, можливе завдячуючи двом чинникам. Першим з них є реалізація державою основного її завдання, тобто гарантування безпеки громадян. Другий чинник – ідея, що походить з доктрини і місії найбільшого віросповідання в Білорусії, яким є православ'я: церква закликає до мирного співжиття. Саме така думка виражена в Євангелії від Івана 14 (27) [2]:

Зоставляю вам мир, мир Свій вам даю!

Я даю вам не так, як дає світ.

Серце ваше нехай не тривожиться, ані не лякається!

Держава поважає права всіх громадян, незважаючи на те, чи вони становлять більшість і сповідують православ'я, чи належать до меншості і визнають католицизм. Так, наприклад, Різдвяні свята, які православні святкують в січні, а католики – в грудні, є державними святами вільними від праці.

Варто зазначити, що білоруси вважаються одним з найбільш толерантних народів. До певної міри даний феномен пояснюється тим, що понад 60 відсотків населення Республіки Білорусь мають членів родини, які є громадянами інших держав (згідно з даними, поданими інформаційним порталом novabelarus.com) [3]. В Білорусії не трапляються конфлікти націоналістичні, що є рідкісним явищем в сучасному світі.

Рівність в трактуванні релігійних поглядів в державі гарантується Конституцією Республіки Білорусь, прийнятою 1994 року. Зокрема, у статті 16 говориться: «Релігії та віросповідання рівні перед законом. Взаємовідношення держави та релігійних організацій регулюється законом беручи до уваги їх вплив на формування духовних,

культурних і державних традицій білоруського народу. Забороненою вважається діяльність релігійних організацій, їх органів і представників, яка направлена проти суверенітету Республіки Білорусь, її конституційного устрою і добробуту суспільства або пов'язана з порушенням прав і свобод громадян, а також стоїть на заваді громадянам у виконанні їх державних, суспільних, сімейних обов'язків чи завдає шкоди їх здоров'ю та моральності» [4].

Актом нижчого рівня, що регулює питання релігії, є право, що гарантує свободу віросповідання. Слід також додати, що найбільшою релігійною організацією в державі є Білоруська Православна Церква, з якою укладено конкордат. Згідно з даними, опублікованими на веб-порталі catholic.by, в Білорусії функціонує 4 римо-католицьких єпархії: Вітебська, Гродненська, Пінська, а також Мінсько-Могильовська архієпархія [5]. В них задіяно 407 священнослужителів, з яких 168 – громадяни інших держав (зокрема 161 особа з Польщі). Така значна кількість поляків є досить вражаючою, але не слід забувати той факт, що римський католицизм споконвіків ототожнювався з польською ідентичністю. В 2009 році архієпископ Тадеуш Кондрусевич був призначений заступником голови Міжконфесійної консультативної ради при Уповноваженому в справах релігій і національностей, що свідчить про активне сприяння співпраці різних релігій.

Ще одним позитивним кроком на шляху до мирної коекзистенції релігій на території Республіки Білорусь можна вважати зокрема і запрошення кардинала Вальтера Каспера, Секретаря Папської Ради сприяння єдності християн. Під час свого візиту кардинал взяв участь в конференції, присвяченій юдео-християнському діалогу і зустрівся з президентом Білорусії Олександром Лукашенком [6].

До найновіших ініціатив в сфері сприяння мирного співіснування релігій належать також відвідини президентом Білорусії Ватикану, де відбулася зустріч з Папою Франциском. Дана подія відбулася в травні 2016 року. Преса описувала цю зустріч, що відбулася в ширій атмосфері, як надзвичайно плідну. Символом того дня став обмін подарунками: дерев'яний хрест та ікони зі сторони президента, та медальйон у формі оливкового дерева – зі сторони Папи. Даючи подарунок, Папа мовив: «Хай пан Президент забере дерево до Мінська, щоб він і надалі був містом миру» [7].

Література

1. Церква та релігія // Офіційний сайт Belarusfacts.by – Міністерство закордонних справ Республіки Білорусь. – 2017. – Мова ресурсу: PL. – Режим доступу: <http://belarusfacts.by/pl/belarus/about/religion/>. – Дата доступу: 23.03.2017.
2. Євангелія від Івана – Біблійна Місія. – Київ : Немає року видання. – 14 (27).
3. Як етнічні меншини живуть в Білорусі? // Веб-сайт novabelarus.com. – 2011. – Мова ресурсу: PL. – Режим доступу: <http://pl.novabelarus.com/bialorus-dzis/jak-sie-zyje-mniejszoscionarodowym-na-bialorusi/>. – Дата доступу : 23.03.2017.
4. Конституція Республіки Білорусь // Офіційний сайт pravo.by – Національний центр правової інформації Республіки Білорусь. – 2004. – Мова ресурсу: RU. – Режим доступу: <http://www.pravo.by/pravovaya-informatsiya/normativnye-dokumenty/konstitutsiya-respubliki-belarus>. – Дата доступу: 24.03.2017.
5. Єпархії – Римсько-католицька церква в Білорусі // Інтернет-портал Римсько-католицької церкви в Білорусі. – 2017. – Мова ресурсу: PL. – Режим доступу: <http://catholic.by/2/pl/belarus/dioceses.html>. – Дата доступу: 24.03.2017.
6. Новини // Інтернет-портал Римсько-католицької церкви в Білорусі. – 2009. – Мова ресурсу: ENG. – Режим доступу: <http://catholic.by/2/en/news/home/belarus/34-belarus/101155-caradinal-walter-kaspers-visit-to-belarus-began-with-celebration-of-a-mass-in-minsk-archcathedral.html>. – Дата доступу: 26.03.2017.
7. Новини // Польське радіо. – 2016. – Мова ресурсу: PL. – Режим доступу: <http://www.polskieradio.pl/5/3/Artykul/1622279,Papiez-przyjal-na-audiecncji-prezydenta-Lukaszenke-Franciszek-zaproszony-na-Bialorus>. – Дата доступу: 24.03.2017.